

Bæredygtighed og bundlinje

Kommunerne har en stor interesse for bæredygtigt indkøb. Der er et ønske om at anvende indkøbsmusklen til at sætte fokus på at fremme det sociale ansvar og grønne indkøb. I praksis er det dog ikke altid lige til at føre bæredygtigheden ud i livet, men der er masser af håb forude.

Kommunerne køber samlet ind for op mod 100 milliarder kroner årligt og er derfor en væsentlig katalysator i at medvirke til at ændre måden, der produceres, indkøbes og forbruges varer og ressourcer på. Og der er også stor vilje hertil. Imidlertid opleves bæredygtighed almindeligvis at stride mod mange af de andre dagsordener, der er på indkøbsområdet. Det drejer sig om dagsordener som at holde transaktionsomkostningerne nede, tilgodese små og mellemstore virksomheder, finde den rigtige balance mellem lokale indkøb og landsdækkende indkøbsaftaler og væsentligst: at opnå bedre kvalitet eller skabe råderum gennem indkøbet. I udgangspunktet koster bæredygtighed mere.

Sådan behøver det imidlertid ikke altid at være. På Kommunaløkonomisk Forum 2020 dannede debat-sessionen "Bæredygtighed og bundlinje" rammen om to fortællinger om indkøb, som ikke bare havde gavnet miljøet, men også kunne mærkes på bundlinjen.

Bæredygtighed på bundlinjen

Den første fortælling kom fra Gladsaxe Kommune, som delte kommunens erfaringer fra byggeriet af Elverdammen – et svanemærket børnehus. Bag beslutningen om svanemærket byggeri lå en forventning om blandt andet øget medarbejder-

LØKKE NOERMARK
FABRICIUS

konsulent i KL's økonomiske sekretariat

TRINE KRONBØL

chefkonsulent,
Udbudsportalen

glæde, bedre trivsel blandt børnene og større tilfredshed hos borgerne. Til gengæld var der også en forventning om en merudgift på to-fem procent på selve anlægssummen, der dog ville tjene sig selv hjem over en længere årrække, hvis forventningen om færre drifts- og vedligeholdelsesudgifter holdt stik.

Mens alle forventninger til de positive effekter blev opfyldt, også over målet, blev forventningen om forhøjet anlægssum gjort til skamme. Den reelle anlægssudgift var cirka en procent under den budgetterede. Gladsaxe Kommune mener, at der er en nær sammenhæng mellem dette resultat og en stram anlægstyring foranlediget af høje løbende dokumentationskrav i svanemærkningsprocessen.

Aarhus Kommune stod for næste fortælling, der handlede om kommunens omlægning til økologi og klimavenlig mad. De kunne fortælle, at omlægningen havde medført besparelser for kommunen, blandt andet fordi der samtidig med omlægningen blev iværksat et markant større fokus på at undgå madspild. I øvrigt indhentede selve udbuddet en besparelse på cirka ti procent på fødevarerne.

Aarhus Kommunes arbejde med bæredygtighed tager generelt udgangspunkt i, at indkøbet skal foretages inden for den eksisterende ramme.

Det fordrer nytænkning og betyder, at alle bolde kastes op i luften inden indkøbet for at udfordre, hvad der skal til for at tilfredsstille behovet. I Aarhus Kommune er "plejer" død, og der stilles blandt andet nye krav til adfærden i organisationen, samtidig med at kommunen har et stort fokus på at kompetenceudvikle medarbejderne, så de kan imødegå målsætningerne.

Kræver redskaber

Det fordrer almindeligvis præcise formuleringer og solid dokumentation af effekt, hvis hensigter og realisering skal gå hånd i hånd. Og det opleves ikke altid som en mulighed. Regnestykkerne er komplekse, og klimaaftryk kan være en vanskelig størrelse at måle. Imidlertid er der hjælp at hente mange steder. Et eksempel herpå er Miljøstyrelsens TCO-værktøjer, som kan findes på styrelsens hjemmeside eller via værktøjet Den Ansvarlige Indkøber, ligesom Forum for bæredygtige indkøb har udgivet pjecen Indkøb og verdensmål til at hjælpe interesserede godt i gang.

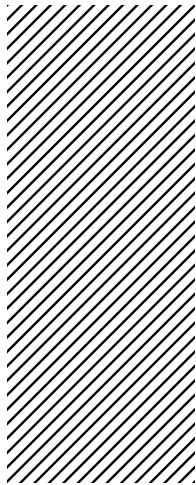
Mange løsninger skal samtidig ikke findes internt, men udvikles i tæt samarbejde med den private sektor og de virksomheder, som kommunen samarbejder med. Det er netop samarbejdet om grønne løsninger, der er omdrejningspunktet for årets

REGNESTYKKERNE ER KOMPLEKSE, OG KLIMAAFTRYK KAN VÆRE EN VANSKELIG STØRRELSE AT MÅLE. IMIDLERTID ER DER HJÆLP AT HENTE MANGE STEDER.

Offentlig-Privat Topmøde 2020 den 11. marts på Børsen, hvor KL sammen med Danske Regioner, Forum for bæredygtige indkøb og Dansk Erhverv inviterer til konference og stiller skarpt på, hvordan vi i fællesskab kan fremme grønne løsninger.

Sammen om grønne løsninger

Dagsordenen på topmødet er at drøfte, hvordan politiske klimavisioner omsættes til løsninger, der virker i hverdagen. Hvordan kan det offentlige være drivkraft for udviklingen af fremtidens grønne løsninger? Og

hvilken rolle spiller offentligt indkøb og offentlig-privat samarbejde?

En række regioner og kommuner har allerede gjort sig en række erfaringer med at styrke bæredygtigheden i deres indkøb. Med udgangspunkt i konkrete erfaringer fra blandt andet Region Hovedstaden, Gladsaxe, Odense og Lejre Kommuner tager vi en drøftelse af, hvad de grønne indkøb har betydet for deres organisation, og hvor de ser de videre potentialer. En række virksomheder bidrager ligeledes med deres ønsker og fokuspunkter for at løfte dagsordenen. Lejre Kommune har i en årrække arbejdet med at udvikle en bæredygtig adfærd, både når det kommer til at købe mere grønt ind, men også genanvende produkter og reducere transport. Hør på topmødet om, hvordan kommunen har sat ambitiøse mål og omsætter dem til bæredygtigt forbrug.

Odense Kommune har arbejdet med at omsætte hvert af FN's verdensmål til konkrete krav, der kan sættes ind i udbuddene, så det er gjort nemmere at arbejde med. Odense Kommune kommer og fortæller, hvordan verdensmålene fungerer i indkøbshverdagen.

Det er ofte en kompleks opgave at stille krav til bæredygtighed i praksis. Kommunernes fælleskommunale indkøbsaftaler i Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) er

en oplagt løftestang til at rykke på den grønne dagsorden. Aftalerne indeholder et bredt udvalg af bæredygtige produkter. Samling af volumen på en fælles aftale kan hjælpe med at flytte markedet, så der kommer flere bæredygtige alternativer.

Når det handler om offentlige indkøb, er SKI derfor en central aktør med stor ekspertise i at arbejde med grønne aftaler. Gennem indkøb på rammeaftalerne i SKI er det offentlige tilsammen med til at understøtte 14 af 17 verdensmål, herunder mere end 45 delmål. SKI giver derfor også en række anbefalinger til, hvordan de offentlige indkøbsmuskler kan gøres grønnere og peger på de vigtigste potentialer og faldgruber, samt hvor de lavthængende grønne frugter er. Det er håbet, at topmødet vil bidrage til, at vi kommer fra skåltaler til handling, når det gælder grønne indkøb. ■

NY INDKØBSSTRATEGI PÅ VEJ

I anerkendelse af, at der er behov for at tilpasse kommunernes indkøbspolitik for at understøtte et mere bæredygtigt forbrug og indkøb i kommunerne, er KL på trapperne med en ny fælleskommunal indkøbsstrategi, der sætter nye politiske retningslinjer for indkøb. Det kræver både kompetencer, viden og redskaber at indfri de bæredygtige ambitioner, og de skal skabes i tæt dialog med markedet. Den nye indkøbsstrategi skal være løftestang til en mere bæredygtig og grøn fremtid i kommunerne.

Tilmelding til Offentlig-Privat Topmøde 2020 "Sammen om fremtidens grønne løsninger" d. 11. marts 2020 på Børsen kan ske her: <https://www.danskerhverv.dk/kurser-og-events/offentlig-privat-topmode-2020-sammen-om-fremtidens-gronne-losninger/> Det er gratis at deltage.